

NADACE
SIRIUS

**CENTRUM KOMPLEXNÍ PÉČE -
POSKYTOVATEL DLOUHODOBÉ, RESPITNÍ A
STACIONÁRNÍ PÉČE PRO DĚTSKÉ PACIENTY**

Program:

1. Co je centrum komplexní péče (CKP)?
2. Co není CKP?
3. Komu CKP pomáhá?
4. Proč potřebujeme CKP pro děti?
5. Kolik dětí potřebuje v ČR takovou péči?
6. Kolik lůžek CKP bude potřeba zajistit v ČR?
7. Jak může vzniknout CKP?
8. Jaké jsou základní principy fungování CKP?
9. Jak je zajištěno financování CKP?
10. Kolik stojí rodinu péče v CKP?
11. Shrnutí, závěr, diskuze

1. Co je centrum komplexní péče (CKP)?

Poskytovatel zdravotních služeb na zdravotně sociálním pomezí, který nabízí:

- péči nezletilým pacientům se somatickým život ohrožujícím nebo život limitujícím onemocněním nebo závažným zdravotním postižením
- lůžkovou péči a stacionární péči (lůžková péče je poskytována ve formě dlouhodobé lůžkové péče a ve formě zdravotní respitní péče), přičemž složení zdravotní péče odpovídá režimu dlouhodobé ošetrovatelské lůžkové péče: klíčovou roli má ošetrovatelský personál (přes 80% péče), péče lékaře se pohybuje mezi 5 % až 10 %, podobně se pohybuje péče fyzioterapeuta (5 % až 10 %)
- multidisciplinární tým (dětský lékař, dětské zdravotní sestry, fyzioterapeuti, klinický psycholog, klinický logoped, zdravotně-sociální pracovník nebo sociální pracovník, speciální pedagog, aj.), přičemž multidisciplinární tým je schopen reagovat nejen na potřeby samotného dítěte, ale podpořit v nelehkých situacích i samotné rodiče (pečující osoby), případně další členy rodiny
- komplexní péči

2. Co není centrum komplexní péče (CKP)?

- Není zařízením ústavní výchovy ani zařízením, které má vykonávat výchovná opatření či jakoukoli jinou formu péče o děti, o které se nemohou starat jejich rodiče. Do CKP nemůže být dítě umístěno meritorním rozhodnutím soudu, předběžným opatřením, ani na návrh OSPOD, protože nejde o ústavní zařízení. **Rozhodující je pouze indikace lékaře na základě aktuálního zdravotního stavu dítěte (stejně jako u jiné lůžkové péče v nemocnicích, rehabilitačních ústavech nebo lázních).**
- CKP také nenahrazuje žádné stávající pobytové zařízení pro děti (jako např. dětské domovy pro děti do 3 let).
- Cílem CKP není suplovat nedostatečné kapacity sociálních služeb (např. kapacity odlehčovací péče).

CKP je specializovaným zařízením poskytujícím zdravotní služby nezletilým pacientům, kteří je nezbytně potřebují.

CKP vhodně doplňuje systém péče tam, kde zdravotní stav dítěte neumožňuje jeho přijetí do sociálních služeb. CKP se svou péčí pohybuje na zdravotně sociální pomezí.

3. Komu Centrum komplexní péče (CKP) pomáhá?

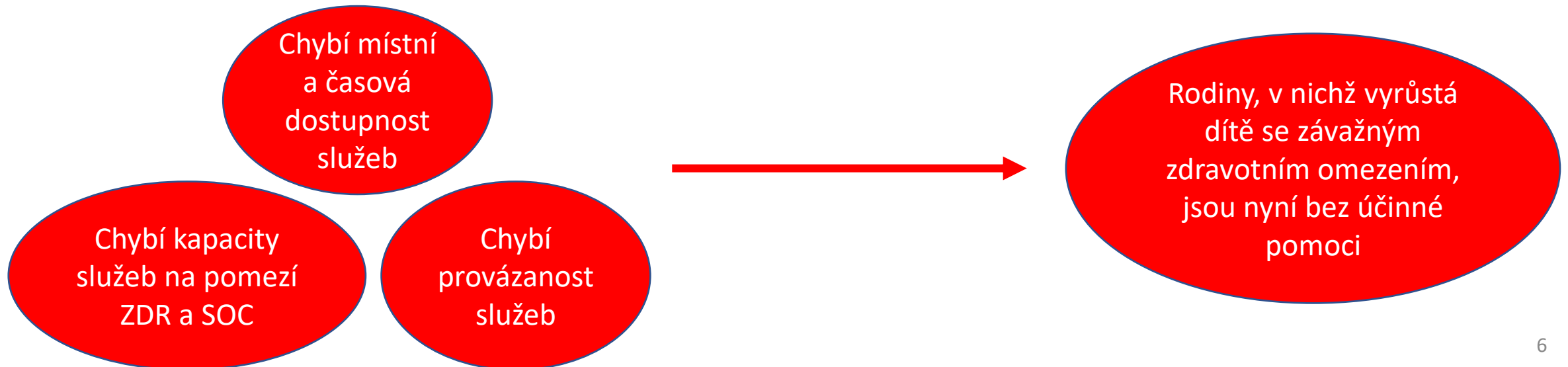
Cílovou skupinou CKP jsou:

- děti ve věku od 0 až do 18 let
- děti se závažným zdravotním omezením (tj. děti se zdravotním postižením, děti s život ohrožujícím nebo život limitujícím onemocněním), které vyžadují kontinuální specializovanou zdravotní péči z důvodu závažného zdravotního stavu a splňují podmínky pro přiznání IV. nebo III. stupně závislosti na péči jiné osoby (tj. těžká a úplná závislost)
- děti se vzácnými onemocněními, vážným nebo kombinovaným postižením, vážným nestabilním zdravotním stavem, vážným stavem po úrazech, apod.
- děti, které potřebují 24hodinový zdravotní dohled a velký objem zdravotních úkonů (např. podávání kyslíku, sledování životních funkcí s okamžitým řešením změn, časté odsávání a čištění dýchacích cest, péče o kůži s prevencí proleženin, polohování, denní rehabilitace, pravidelné podávání medikace, injekční podávání léků nebo infuzí, šetrné krmení s využitím alternativních metod, apod.)
- sekundárně je CKP zaměřeno na podporu rodin dětí ve formě poskytnutí odlehčení rodině a to v podobě sdílení péče o dítě

Kritérium pro zařazení pacienta do péče CKP není diagnóza dle explicitního výčtu diagnóz, ale potřeba vysokého objemu zdravotní péče, kterou nejsou schopné saturovat sociální služby. Zdravotní stav těchto dětí je indikačně na úrovni dlouhodobé lůžkové péče v nemocnicích, přestože často žijí v domácím prostředí, kde nepřetržité poskytování zdravotních výkonů zajišťují jejich rodiče.

4. Proč potřebujeme CKP pro děti?

- v ČR není adekvátně saturována zdravotně-sociální síť služeb pro děti se závažným zdravotním omezením
- existující síť služeb není schopna pružně reagovat na specifické potřeby rodin dětí se závažným zdravotním stavem, který vyžaduje poskytování nepřetržité kvalifikované zdravotní péče v respektujícím, ohleduplném a důvěrném prostředí
- systémy zajišťující zdravotní a sociální služby pro těžce nemocné děti a jejich rodiny jsou nepropojené, disproporčně financované a neexistuje jejich vzájemná systémová koordinovanost
- **v oblasti zdravotních služeb** chybí v systému veřejného zdravotního pojištění:
 - zdravotnická zařízení pro děti následné a dlouhodobé lůžkové péče, včetně navazující péče intenzivní (NIP, DIOP)
 - dostupná domácí péče s personálem specializovaným na dětské pacienty (ošetřovatelská, rehabilitační, paliativní)
 - zdravotnická zařízení, která se specializují na dětskou paliativní a hospicovou péči
- **v oblasti sociálních služeb** neexistuje rovnoměrná dostupná síť respitních služeb (ambulantních, terénních, pobytových), která by byla schopná flexibilně reagovat na potřeby rodin dětí se závažným zdravotním stavem

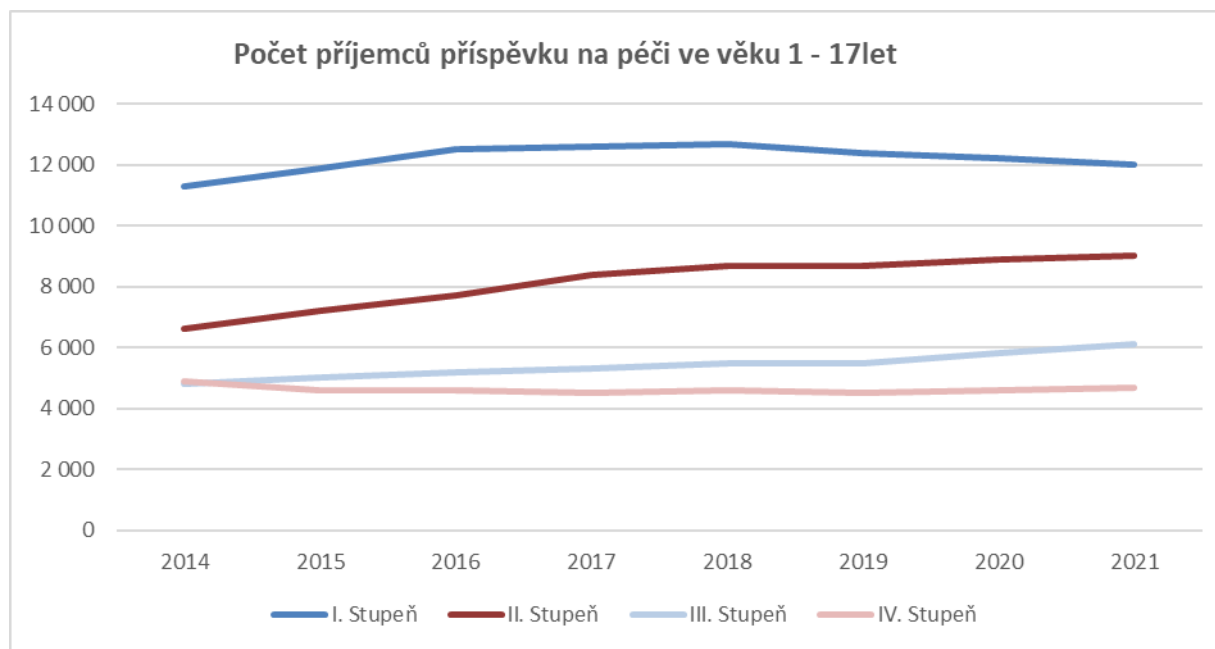

5. Kolik dětí potřebuje v ČR takovou péči?

V roce 2021 pobíralo celkem 357,5 tisíce osob v České republice příspěvek na péči. Z toho téměř 32 tisíc tvořily děti ve věku 0 až 17 let, což je necelých 9 % ze všech vyplacených příspěvků (Zdroj: ročenka MPSV 2021).

	0-17 let	0-17 let (%)	Celkem osob v ČR
I. Stupeň	12 000	12,2 %	98 700
II. Stupeň	9 000	7,9 %	113 300
III. Stupeň	6 100	6,6 %	91 800
IV. Stupeň	4 700	8,8 %	53 700
Celkem	31 800	8,9 %	357 500

Počet dětí, kterým byl přidělen nějaký stupeň závislosti, v průběhu let neustále roste. Následující graf ukazuje vývoj počtu dětí ve věku 1-17 v jednotlivých skupinách podle stupně závislosti:

6. Kolik lůžek CKP bude potřeba zajistit v ČR?

Cílová maximální potřebnost lůžek zdravotní respitní péče v rámci celé republiky je odhadována na 500 lůžek.

Odhad maximální kapacity CKP	Nárok ze zdravotního pojištění
Nárok pro III. a IV. stupeň	14 dní/12 měsíců
	(1,2 dne/ měsíc)
Celkem dětí	10 000
Potřebný počet dní (lůžkodnů) ročně	140 000
Potřebný počet lůžek (při 95% obloženosti)	384
Potřebný počet CKP (kapacita 15 lůžek) v ČR	26

7. Jak může vzniknout Centrum komplexní péče (CKP)?

1. transformace z existujícího stávajícího zařízení (např. dětského domova pro děti do 3 let věku, hospice, pobytového sociálního zařízení nebo lůžkového akutního dětského oddělení)
2. projekt nové výstavby a vybudování nového zařízení

Konkrétní způsob vzniku zařízení není omezen a záleží na rozhodnutí zřizovatele nebo zakladatele uvedeného centra. Taktéž kapacita lůžek a rozsah poskytovaných služeb se bude odvíjet od potřeb jednotlivých regionů.

Pro vznik CKP vždy musí každý poskytovatel projít procesem registrace služeb na krajském úřadě (ověří se splnění věcného, technického a personálního vybavení) a následně musí vstoupit do výběrového řízení na uzavření smlouvy se zdravotními pojišťovnami.

8. Jaké jsou základní principy fungování CKP?

CKP je poskytovatelem zdravotních služeb podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů. Zároveň může poskytovat některé vybrané typy sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Centrum bude patřit pod odbornost 301 – dětské lékařství.

CKP nabízí komplex zdravotních služeb, které umožní dlouhodobé setrvání dítěte v jeho biologické nebo náhradní rodině.

- **Dlouhodobá lůžková péče** – existující typ služby, účelem je zlepšení, stabilizace nebo udržení stávajícího zdravotního stavu nebo zmírnění utrpení nezletilého pacienta, a to s cílem jeho propuštění do vlastního sociálního prostředí, **indikace ošetřujícího lékaře z důvodu nepříznivého zdravotního stavu**. Tato péče je spojena se zavedením specifických standardů péče pro dětské pacienty (jiných, než mají dospělí pacienti) zohledňující vývojové potřeby dětí.
- **Zdravotní respitní péče** – nový typ služby, umožní rodičům (pečujícím osobám) rozložení jejich sil v čase tak, aby mohli o dítě pečovat dlouhodobě ve vlastním sociálním prostředí, **indikace ošetřujícího lékaře na žádost zákonného zástupce** nebo osoby, které byl nezletilý pacient svěřen do péče. Legislativní návrh pracuje s variantou čerpání respitní zdravotní péče 14 dní jednou za 12 měsíců z prostředků veřejného zdravotního pojištění (maximálně 14 souvisle po sobě jdoucích dní a maximálně 60 dní během 12 měsíců).
- **Stacionární ambulantní péče** – nejčastěji v oboru fyzioterapie, opakovaná docházka, péče je poskytována intenzivně po dobu několika týdnů (6-11) s cílem zlepšit nějaký zdravotní aspekt pacienta.

8. Jaké jsou základní principy fungování CKP?

- CKP může registrovat a poskytovat **péči v ambulantním sektoru a péči ve vlastním sociálním prostředí pacienta** (tj. návštěvní služba, domácí péče ošetrovatelská, léčebně rehabilitační a paliativní)
 - vychází z místní a časové dostupností jednotlivých druhů služeb v regionu
 - poskytování této péče však není povinné, protože rozhodnutí o jejím poskytování je závislé na zdravotních pojišťovnách, a to s ohledem na dostupnost této péče v dané lokalitě
- CKP může registrovat a poskytovat **sociální služby** (např. raná péče, odlehčovací péče nebo stacionář, sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi)
 - rozhodnutí o registraci a zařazení do sítě služeb je však, stejně jako u jiných poskytovatelů, závislé na rozhodnutí příslušného krajského úřadu
 - jestliže se CKP nachází v lokalitě s dobrou dostupností a kvalitou sociálních služeb, je vhodné zahájit spolupráci s již zavedenými poskytovateli (např. odlehčovací sociální služba, denní a týdenní stacionář), je vhodné opět co nejvíce využít lokální sítě služeb a nastavit s jednotlivými poskytovateli funkční vazby
 - nabídka sociálních služeb by měla být při zahájení provozu CKP rozšířena pouze o sociální služby, po kterých je v lokalitě stálá poptávka a jejichž kapacita trvale poptávku nepokrývá

Přestože jde primárně o zdravotní péči, v rámci které je zapotřebí zdravotní personál, v centru bude potřeba zajistit pro děti také péči sociální, výchovnou a vzdělávací, která bude vykonávána odpovídajícími odborníky, obdobně jako v sociálních službách. Součástí povinného personální vybavení je přítomnost **zdravotně sociálního pracovníka (sociálního pracovníka)** k pokrytí sociálních potřeb pacientů a jejich rodin.

9. Jak je zajištěno financování CKP?

Koncept CKP přináší model vícezdrojového financování.

Centrum bude moci využívat následující finanční zdroje:

- a) prostředky veřejného zdravotního pojištění
- b) dotace MPSV při registraci sociální služby
- c) využití příspěvku na péči
- d) příspěvky zřizovatele
- e) sponzorské dary, grantové výzvy (fundraising)
- f) přímé úhrady samoplátců

10. Kolik stojí rodinu péče v CKP?

Za pobyt na lůžku dlouhodobé lůžkové péče nebude od rodiny požadována žádná úhrada, resp. úhrada standardních služeb se uskuteční z prostředků veřejného zdravotního pojištění (nadstandardní služby bude možné hradit z vlastních zdrojů rodiny). Jde o stejný režim jako v případě lůžkové péče v nemocnici. Podobná je situace v případě stacionární péče.

V případě umístění dítěte na respitní lůžko, bude lůžková péče hrazenou službou z veřejného zdravotního pojištění po dobu nejvýše 14 dnů za kalendářní rok. Pokud bude mít rodina zájem o vyšší počet dnů respitní péče, je to možné, ale zařízení může tuto péči poskytovat za úhradu.

11. Shrnutí, závěr a diskuze

- Novela zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (**§44 f**).
- CKP má sloužit ke **komplexní podpoře rodin** s dětmi se závažným somatickým zdravotním postižením nebo závažným somatickým chronickým onemocněním.
- Posláním zařízení CKP je zajištění takové komplexní zdravotně-sociální péče, aby byly vytvořeny co nejvhodnější podmínky pro **dlouhodobé setrvání dítěte v jeho biologické (nebo náhradní) rodině**.
- Cílovou skupinou CKP jsou **děti ve věku od 0 až do 18 let** se závažným zdravotním omezením, které vyžadují kontinuální specializovanou zdravotní péči z důvodu závažného zdravotního stavu a splňují podmínky pro přiznání **IV. nebo III. stupně závislosti** na péči jiné osoby (tj. těžká a úplná závislost). Prioritně se jedná o děti se vzácnými onemocněními, vážným nebo kombinovaným postižením, vážným nestabilním zdravotním stavem, vážným stavem po úrazech, apod.
- Péči zajišťuje multidisciplinární tým. Péči **indikuje** ošetřující lékař.
- CKP nabízí dlouhodobou lůžkovou péči (standardní ošetrovatelskou), **zdravotní respitní péči** a stacionární péči. CKP může poskytovat i péči ve vlastním sociálním prostředí pacienta (domácí péči, návštěvní službu) nebo některé typy sociálních služeb.
- Legislativní návrh pracuje s variantou, kdy budou rodiny oprávněny čerpat z **prostředků veřejného zdravotního pojištění** respitní zdravotní péči v rozsahu **14 dnů jednou za 12 měsíců**, přičemž maximální rozsah respitní zdravotní péče je 14 dnů nepřerušovaně a maximálně 60 dní celkem za posledních 12 měsíců (v případě, že bude hrazena samoplátcem).

Relaxace a odpočinek

Energie a síla jít dál

Stabilita – základní kámen bezpečí

Prevence fyzického a duševního zdraví

Integrace rodiny do komunity

Týmová práce rodičů a odborníků

Více informací o CKP a respitu naleznete na webu:

<https://centrumkomplexnipeceprodeti.cz/>

Veronika Piačková

Obecně prospěšná společnost Sirius, o.p.s.

Všehrdova 560/2, 118 00 Praha 1

tel.: +420 732 789 613

e-mail: veronika.piackova@nadacesirius.cz

www.opssirius.cz